

FEGYVERESI ZSOLT

Van-e a kft. társasági tőkéjének törvény szabta minimális mértéke a román társasági jog rendelkezései szerint?

Is There a Legal Minimum Capital Requirement for an LLC Under the Regulation of Romanian Company Law?

Abstract: The share capital is the investment made by company members, the amount of which must be set out in the articles of association. The company capital is not the same as the total assets of the company, but it is an integral part of the company. Until November 2020, the Romanian Company Law maintained a mandatory minimum capital requirement for limited liability companies, but later the provision was simply deleted from the law with the amendment of the Companies Act. As we will see, this does not mean that a limited liability company can be created with zero share capital.

Keywords: limited liability company, share capital, minimum share capital, creditor protection, social part, associate

Összefoglaló: A társasági tőke a tagok által a társaságra ruházott befektetés, amelynek mértékét a létesítő okiratban rögzíteni kell. A társasági tőke nem azonos a társaság teljes vagyonával, azonban annak szerves részét képezi. A romániai társasági jogi szabályozás 2020 novemberéig a kft. vonatkozásában kötelező társasági tőke minimumot tartott fenn, majd a társasági törvény módosításával a törvényből egyszerűen törölték az erre vonatkozó rendelkezést. Amint látni fogjuk, ez nem azt jelenti, hogy korlátolt felelősségű társaság nulla alaptőkével is létrehozható.

Kulcsszavak: korlátolt felelősségű társaság, társasági tőke, minimális alaptőke, hitelezővédelem, társasági rész, tag.

1. A társasági tőke és lehetséges funkciói

A társasági tőke a tagok által a társaság alapítása és működtetése érdekében nyújtott vagyoni hozzájárulások összege, egy, a társaságra ruházott befektetés. Meg kell jegyeznünk, hogy a társasági tőke nem azonos a társaság teljes vagyonával, azonban annak

szerves részét képezi. A társaság pillanatnyi gazdasági helyzetét nem a társasági tőke mértéke, hanem a saját tőke szinte mutatja.¹

A társasági tőke mértékét a társaság létesítő okiratában kell megjelölni, feltüntetve a tagok készpénzbeli vagy természetbeni hozzájárulását, a természetbeni hozzájárulás értékét és értékelési módját. Ugyanakkor a létesítő okiratban fel kell tüntetni a társasági részek számát és névértékét, illetve a tagoknak a hozzájárulásuk ellenében kiosztott társasági részek számát.² A készpénz-hozzájárulás minden társasági forma alapításakor kötelező, illetve a természetben teljesített hozzájárulásnak gazdasági szempontból is értékelhetőnek kell lennie. A természetbeni hozzájárulás minden társasági forma esetében lehetséges, és teljesítésére a megfelelő jogok átruházásával, valamint a használatban lévő javak társaságnak történő tényleges átadásával kerülhet sor. Itt kell megjegyeznünk azt, hogy amennyiben az alaptőkéhez való hozzájárulásként jegyzett vagyontárgyak között ingatlan is található, kötelező a létesítő okirat közokiratba foglalása.

A Ttv. 9.¹ cikkének jelenleg még hatályos szövege szerint a közkereseti társaság, az egyszerű betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság köteles az alapítás időpontjában befizetni a jegyzett alaptőkét, tehát nincs arra lehetőség, hogy azt a tagok csak részlegesen bocsássák a társaság rendelkezésére. Ezt a rendelkezést a korlátolt felelősségű társaság vonatkozásában a 2022. évi 265. törvény úgy módosítja,³ hogy a társaságnak a jegyzett alaptőke 30%-át legkésőbb a bejegyzés időpontját követő 3 hónapon belül, de a társaság nevében történő működés megkezdése előtt be kell fizetnie.⁴ A jegyzett tőkekülönbség befizetésére készpénzes hozzájárulás esetén a nyilvántartásba vételtől számított 12 hónapon belül, a természetbeni hozzájárulás esetében a nyilvántartásba vételtől számított legfeljebb 2 éven belül kell sor kerüljön. Ezzel a módosítással a jogalkotó megteremti annak a lehetőségét, hogy a kft. alaptőkéjének befizetésére ne az alapítás pillanatában, hanem csak egy későbbi időpontban kerüljön sor. Így tehát a novembertől hatályos módosítás szerint a kft.-t alapító tagok az alapítás pillanatában egyáltalán nem kötelesek vagyoni hozzájárulás szolgáltatására. Erre a Ttv. rendelkezései szerint viszont sor kell kerüljön a jegyzett alaptőke 30%-ának mértékéig legkésőbb a bejegyzés időpontját követő 3 hónapon belül vagy minden esetben a társaság működésének megkezdése előtt.

1 VERESS Emőd: *A társasági jog elmélete és a társaságok általános jellemzői = Román társasági jog. 2. bővített és aktualizált kiadás*, VERESS Emőd, FEGYVERESI Zsolt, PÁL Előd, Forum Iuris, Kolozsvár, 2021, 97. Itt szükséges azt megjegyezni, hogy a jelenleg hatályos magyarországi jogi szakterminológia a társasági tőke fogalmát társasági formánként nevesíti. Romániában viszont a Ttv. egységesen a *capital social* (társasági tőke) kifejezést használja minden társasági forma tekintetében, így jelen tanulmányban is a társasági tőke vagy alaptőke kifejezéseket fogjuk használni.

2 Az 1990. évi 31. társasági törvény (Ttv.) 7. cikk d) pontja.

3 2022. évi 265. törvény a cégnyilvántartásról és a cégjegyzékbe való bejegyzést érintő egyéb jogszabályok módosításáról és kiegészítéséről. A jogszabály 2022. november 26-án lép hatályba.

4 A Ttv. 275. cikk (1) bekezdés c) pontja értelmében egy hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal büntetendő az az ügyvezető, vezérigazgató, igazgató, felügyelőbizottsági vagy igazgatósági tag, vagy a társaság azon törvényes képviselője, aki korlátolt felelősségű társaság nevében műveletekbe kezd azelőtt, hogy a társasági tőkébe való befizetés teljes egészében teljesült volna. Így tehát a jegyzett tőkét a társaság működésének megkezdése előtt mindenképpen be kell fizetni, mert amennyiben a társaság tevékenységét ezen kötelezettség elmulasztásával kezdi meg, a fentiekben felsorolt személyek bűncselekményt követnek el.

A társasági tőkének több funkciója van. Ezek közül talán a leggyakrabban hangsúlyozott a hitelezővédelmi funkció, melynek értelmében a társasági tőke hitelezővédelmi célokat szolgál. Itt kell megjegyeznünk, hogy a társaság a hitelezők felé teljes vagyonával, nem csak a társasági tőke mértékéig felel. A társasági tőke, csak áttételesen, a teljes vagyon szerves részeként szolgálja a hitelezői követelések kielégítését.⁵ Ezért nem túl szerencsés a román jogi szakirodalomban a társasági tőke funkciója kapcsán gyakran használt *a társaság hitelezőinek általános záloga* kifejezés sem,⁶ mert a hitelezők követeléseinek a biztosítékeként a társaság teljes vagyona szolgál. Ahhoz, hogy a társasági tőke valós hitelezővédelmi célokat szolgáljon, arra lenne szükség, hogy a törvény magas tőkeminimumot szabjon meg, és a társasági tőke mindig a hitelezők rendelkezésére álljon.

A társasági tőke mértéke a tartalékalap meghatározása szempontjából is irányadó. A Ttv. vonatkozó rendelkezései szerint a tartalékalap képzése céljából a társaság nyereségének legalább 5%-át minden évben el kell különíteni mindaddig, amíg az alap eléri a társasági tőke legalább egyötöd részét. Ha létrejöttét követően a tartalékalap bármilyen okból lecsökken, ki kell egészíteni. A tartalékalap tulajdonképpen biztosítékként szolgál mind a társaság, mind a hitelezők számára, ebből osztalék nem fizethető ki. Jogi jellegét tekintve a tartalékalap ugyanolyan természetű, mint a társasági tőke, és annak kiterjesztéseként értelmezhető.⁷

A társasági tőke azonban nem biztosíték címen letétbe helyezett összeg, nem is egy zárt összeg. A társasági tőke a társaságra ruházott befektetés, forgalomképes, a társaság céljaira, a gazdasági célú tevékenység megkezdéséhez felhasználható vagyonrész.⁸ Így tehát a társasági tőke egyik funkciója lehet a vagyoni háttér biztosítása a társaság kezdeti működéséhez, jelezve egyben a társaság vagyoni alapjait. Ilyen szempontból a társasági tőke bizalomnövelő funkciót is betölt.⁹

A kft. tagja főszabály szerint a társasági tőkében való részesedésével arányosan gyakorolja tagsági jogait és teljesíti kötelezettségeit. A tag ugyanakkor a társaság adózott eredményéből a társasági tőkéhez való hozzájárulásának arányában osztalékra is jogosult. A Ttv. vonatkozó rendelkezései szerint, ha az alapító okirat másként nem rendelkezik, az osztalékot a tagok között a befizetett társasági tőkében való részesedésükkel arányosan kell felosztani. Így tehát a társasági tőkének másik rendeltetése lehet a tagok nyereségben való részesedésének vagy a jogok gyakorlásának és kötelezettségek teljesítésének a meghatározása.

5 SZEGEDI András: *A törzstőkeminimum dogmája a magyar társasági jogban*, Jog – Állam – Politika, 2009/1, 34. LEHOCZKI Zóra Zsófia: *A gazdasági társaságok tőkéjének funkciói*, Polgári Jog, 2018/3.

6 Stanciu D., CĂRPENARU, Gheorghe PIPEREA, Sorin DAVID: *Legea societăților. Comentariu pe articole*, ediția 5, editura c. h. beck, 2014, 235.; ANGHENI, Smaranda: *Drept comercial. Tratat*, Editura C.H. Beck, București, 2019, 140.

7 GEORGESCU, I. L.: *Drept comercial român*, vol. II, Editura Socec, București, 1948, 693–695.

8 KISFALUDI András: *A törzstőkeemelés jelentősége és fajtái = A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*, szerk. KISFALUDI András, SZABÓ Marianna, Complex Kiadó, Budapest, 2008, 1045.

9 LEHOCZKI Zóra Zsófia: *i. m.*

2. A társasági tőke mértékének alakulása a korlátolt felelősségű társaság esetében

A román társasági jogba a korlátolt felelősségű társaságot 1990-ben a Ttv. vezette be. A törvény megalkotásakor a jogalkotó áttemelte az akkor még hatályos 1887. évi Kereskedelmi törvénykönyvben meglévő társasági formákat (közkereseti és egyszerű betéti társaság, betéti részvénytársaság és részvénytársaság), társasági jogi szabályokat, és ezeket megpróbálta a kor elvárásaihoz igazítani, majd egy új jogszabály keretein belül elhelyezni.

A Ttv. megalkotásához a II. Károly-féle Kereskedelmi törvénykönyv társasági jogi szabályait is alapul vették,¹⁰ amelyben már szerepelt egy kft.-szabályozás. Az 1938-as törvény hatálybalépést 1940 szeptemberére tervezték, illetve a részvénytársaságok közgyűlésére vonatkozó szabályait már 1939-ben hatályba is léptették. Végül 1940. december 31-én a kódex hatálybalépését a II. világháború kitörése és Románia által elszenvedett területi veszteségek következtében kialakult politikai helyzet miatt bizonytalan időre elhalasztották.

Így tehát az 1990-ben elfogadott Ttv. részben az 1887-ből megörökölt Kereskedelmi törvénykönyv, részben pedig a II. Károly-féle kódex felhasználásával jött létre, és benne került elhelyezésre a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó szabályozás. A Ttv. eredeti állapotában a korlátolt felelősségű társaság vonatkozásában a társasági tőke legalacsonyabb mértékét 100 000 lejben állapította meg. Tehát ennél kevesebb nem lehetett a kft. társasági tőkéje. Ezt a tőkét egyenlő értékű társasági részekre kellett osztani, és a társasági részek minimális névértékét a törvény 5000 lejben határozta meg. Ez azt jelentette, hogy az a korlátolt felelősségű társaság, amely minimális 100 000 lejes társasági tőkével jött létre, leg több 20 darab 5000 lejes névértékű társasági részzel rendelkezhetett. A társaság alapító okiratában fel kellett tüntetni a társasági részek számát és névértékét, valamint az egyes tagoknak a hozzájárulásukért nyújtott társasági részek számát.

Hogy mit is jelentett a kft.-alapításhoz szükséges minimális alaptőke, azaz 100 000 lej az 1990-es évek első felében? Míg 1991 januárjában 100 000 lej közel 3000 dollárt ért, ugyanez az összeg a román nemzeti pénznem drasztikus leértékelése és az infláció következtében 1991 májusában már csak 1600 dollárt ért. Az ország pénzügyi sebezhetősége, a pénzügyi válságok az 1990-es évek második felében is meghatározták és befolyásolták Románia gazdasági helyzetét. 1997 nyarán, mielőtt a kft. társasági tőkéjének minimális mértékét sürgősségi kormányrendelettel 100 000 lejről 1 millió lejre emelték volna, a 100 000 lej már csupán 14 dollárnak felelt meg. Az emelés következtében 1997 júliusában 1 millió lejjel, azaz 14 dollárral lehetett korlátolt felelősségű társaságot alapítani. A sürgősségi kormányrendeletet jóváhagyó törvény novemberben ismét módosít a kft. minimális társasági tőkéjének értékén, és 1 millióról 2 millió lejre emeli azt. Ekkor a módosító jogszabály a társasági részek minimális névértékét 100 000 lejben állapította

10 Codul Comercial din 1940 – Carol al II-lea, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/29764>

meg. A 2 millió lej 1997 novemberében 254 dollárnak felelt meg, míg ekkor a romániai átlagfizetés 80 dollár volt. A korlátolt felelősségű társaság a 90-es évek elején az alaptőke törvény szabta minimális mértéke miatt egyáltalán nem számított az olcsón létrehozható társaságok közé. Ezért azt gondolhatnánk, hogy ebben a periódusban közkedveltebb volt az egyszerű betéti társaság vagy a közkereseti társaság alapítása, tekintettel arra, hogy a Ttv. nem határoz meg minimális társasági tőkeszintet a tagok korlátlan felelősségéért cserébe, viszont előírja azt, hogy ezek a társaságok is rendelkezzenek alaptőkével. Ez a Ttv. 16. cikk (1) bekezdéséből következik, mely szerint a készpénz-hozzájárulás (a társasági tőkéhez) minden társasági forma alapításakor kötelező. A Nemzeti Kereskedelmi Jegyzékhatóság társaság-alapításokra vonatkozó statisztikai adataiból azonban az látszik, hogy a kft. már a kezdetektől a legnépszerűbb társasági formának számított. A Ttv. hatálybalépését követő hat hónapon belül 44 269 korlátolt felelősségű társaság, 8629 közkereseti társaság, 631 egyszerű betéti társaság, 6853 részvénytársaság és 7 betéti részvénytársaság került bejegyzésre.¹¹ Összehasonlításképpen még egy adat: míg 1991-ben 13 romániai átlagfizetés nagyságú volt a korlátolt felelősségű társaság minimális társasági tőkeszintje, addig 2000-ben ez már csak egy átlagfizetésnek felelt meg.

A 2000-es évekre a kft. és bt. mint társasági forma jelentéktelenné vált. A társaságot alapítani szándékozók nem a személyegyesítő társasági formákat és a korlátlan felelősséget választották, hanem az alacsony kötelező tőkeszinttel alapítható korlátolt felelősségű társaságot, ahol valójában nem a társaság, hanem annak tagjai korlátoltan, csak a jegyzett tőke mértékéig felelnek.¹² 2005-ben egy újabb pénzreform keretében redenominálták a román nemzeti fizetőeszközt, és tulajdonképpen a RON ISO kóddal új valutát vezettek be. Ennek eredményeképpen 2005 júliusában levágtak négy nullát a lej mögül, így próbálva stabilizálni a román fizetőeszközt és megfékezni az inflációt. A redenominálás következtében a kft. 2 millió lejes minimális társasági tőkéje 200 lej lett, ami akkor 66 dollárnak felelt meg. A társasági tőke minimális mértékének a szintjén a román törvényalkotó 1997 novemberétől 2020 novemberéig nem változtatott. Míg 1997 novemberében a kft. törvény szabta minimális alaptőkéje három romániai átlagfizetésnek felelt meg, addig 2020 novemberére a 200 lejes alaptőke már csak jelképes összegnek számított, és valós hitelezővédelmi funkciója már annyi sem volt, mint a 90-es években. Érdekességgé kell itt megemlítenünk, hogy az 1938-as II. Károly-féle Kereskedelmi törvénykönyv a kft. társasági tőkéjének minimális mértékét 500 000 lejben állapította meg. Ez akkor közel 5000 dollárnak felelt meg, melynek mai értéke a 100 000 dollárt közelíti meg.

A 2020. évi 223. törvény hatálybalépéséig a korlátolt felelősségű társaság alaptőkéje nem lehetett kevesebb 200 lejnél. Az alaptőkét, függetlenül annak nagyságától, egyenlő

11 Ion TURCU: *Dreptul afacerilor*, Fundatia "Chemarea", Iași, 1992, 154. Fűzi Norbert: *Társasági részek átruházása a korlátolt felelősségű társaságban, különös tekintettel a román társasági törvény legújabb módosítására*, Erdélyi Jogélet, 2022/1, 33.

12 Romániában 1990. december 31. és 2022. augusztus 31. között összesen 2 397 808 társaságot jegyeztek be. A bejegyzett társaságok társasági formára lebontva a következők: 32 713 közkereseti társaság, 1664 egyszerű betéti társaság, 2 327 858 korlátolt felelősségű társaság és 35 573 részvénytársaság. A Nemzeti Kereskedelmi Jegyzékhatóság által szolgáltatott adatok szerint 2020-ban Romániában 1 141 000 kft., 11 111 részvénytársaság, 2476 közkereseti társaság és 193 egyszerű betéti társaság működött.

értékű társasági részekre kellett osztani. A törvény a társasági részek minimális névértékét is meghatározta, ami 10 lej volt. Így például a minimális alaptőkével alapított korlátolt felelősségű társaság legtöbb 20 darab 10 lejes névértékű társasági résszel rendelkezhetett. Természetesen ennél magasabb névértéket is meg lehetett határozni a társaság alapító okiratában. Így például 200 lejes társasági tőkével alapított társaság négy 50 lejes névértékű társasági résszel is rendelkezhetett.

A fentiekben már említett 2020. évi 223. törvény több pontban is módosította a Ttv.-t. Az egyik lényeges módosítás a Ttv. 11. cikkének (1) bekezdését érinti,¹³ mely eltörölte a korlátolt felelősségű társaság vonatkozásában a minimális társasági tőkét és a minimális névértéket. Így jelenleg korlátolt felelősségű társaság bármekkora társasági tőkével alapítható, a társasági részeknek bármilyen névértékük lehet, azonban a társasági tőkét a továbbiakban is egyenlő részekre kell osztani. Például egy 100 lejjel létrehozott kft. 1-1 lejes névértékű 100 társasági résszel rendelkezhet. Egyetértünk azzal a szakirodalmi állásponttal, miszerint ezzel a módosítással a kft. elvesztette egyik típusjegyét, és a társasági részek részvényszerű jelleggel is kibocsáthatók, bár a Ttv. *expressis verbis* tiltja a társasági részek forgalomba hozatalát.¹⁴

A 2020. évi 223. törvény tervezetének előterjesztési indokolása sem tartalmi, sem pedig terminológiai szempontból nem túl meggyőző érvek mentén próbálja a módosítás szükségességét és annak előnyeit felsorolni. Az előterjesztők szerint a törvény által előírt tőkeminimum már jelentéktelen nagyságú volt, és a társasági tőke tulajdonképpen nem más, mint a társaság számviteli mérlegének egy újabb tétele. Az indokolás néhány mondattal később szakít az előbb vázolt gondolattal, miszerint az előírt tőkeminimum amúgy is csak jelképes összeg volt, és azt hangsúlyozza, hogy a kötelező minimális alaptőke fenntartása a „kivándorlás” jelenségét eredményezheti olyan joghatóságok irányába, ahol a társaság alapítási szabályok egyszerűbbek, és adott esetben a társasági tőkének nincs törvény szabta minimális mértéke. Jogosan teheti fel a kérdést a törvénytervezet indokolását olvasó, hogy miként okozhatja a „kivándorlás” jelenségét az amúgy is jelképes összegű tőkeminimum, azonban erre a kérdésre az indokolás nem ad választ.

A Ttv. 11. cikke (1) bekezdésének módosított szövegét olvasva hiányérzetünk támadhat. A szöveg nem precíz, és félreértésekhez vezethet a kft. alaptőkéjének vonatkozásában. Olyan álláspont is megfogalmazódott, hogy a Ttv. 11. cikk (1) bekezdés rendelkezéseinek szigorú értelmezése esetén, illetve a törvény egyéb rendelkezéseinek figyelembevétele nélkül lehetővé vált korlátolt felelősségű társaság alapítása minimális alaptőke nélkül is,¹⁵ így a társaságot alapító tagok ingyenesen élvezhetnék felelősségük korlátozását.

13 Ttv. 11. cikk (1) bekezdés a módosítás előtt: A korlátolt felelősségű társaság alaptőkéje nem lehet 200 lejnél kevesebb, és egyenlő társasági részekre oszlik, melyek értéke nem lehet 10 lejnél kisebb.

Ttv. 11. cikk (1) bekezdés a módosítás után: A korlátolt felelősségű társaság alaptőkéje egyenlő társasági részekre oszlik.

14 VERESS Emőd: *Observații critice privind Legea nr. 223/2020: societatea cu răspundere limitată ca subiect de experimentare legislativă*, Revista Dreptul, 2021/5, 90.

15 Dumitru DUMBA, Ioana Laura APOSTU DUMBA: *Modificări aduse Legii nr. 31/1990 privind societățile, prin Legea nr. 223/2020, în contextul (ne)aplicării principiului legalității prevăzute de Constituția României*, Juridice.ro, <https://tinyurl.com/brnkju6k> (letöltés ideje: 2022. 05. 20.).

Álláspontunk szerint, ha a vonatkozó rendelkezést a lehető legszigorúbban értelmezzük, akár kiszakítva azt a többi, hozzá szorosan kapcsolódó rendelkezés közül, akkor sem következik belőle az, hogy kft. minimális alaptőke nélkül is alapítható. A Ttv. 11. cikk (1) bekezdése szerint a korlátolt felelősségű társaság alaptőkéje egyenlő társasági részekre oszlik. Ez egy kógens szabály, amelytől eltérni nem lehet. Ahhoz viszont, hogy egy kft. alaptőkéjét egyenlő társasági részekre lehessen osztani, mindenekelőtt szükség van alaptőkére, legyen az akár csak jelképes összegű is. Teljesebb képet csak akkor kapunk, ha a Ttv. többi alaptőkére vonatkozó rendelkezését is megvizsgáljuk. Így például a már említett 16. cikk (1) bekezdése szerint a készpénz-hozzájárulás minden társasági forma alapításakor kötelező. Ugyanakkor a Ttv. 65. cikk (2) bekezdésének rendelkezései szerint az a tag, aki a társasági hozzájárulás befizetését késve teljesíti, felel az okozott károkért, ha pedig a hozzájárulást készpénzben kötötték ki, köteles a törvényes kamatok megfizetésére is attól a naptól kezdődően, amikor a befizetést teljesítenie kellett volna.

Szintén a minimális alaptőke szükségessége következik a Ttv. 7. cikk d. pontjából, mely szerint a társaság alapító okiratának tartalmaznia kell az alaptőkét, feltüntetve azt, hogy a tagok készpénzben vagy természetben járultak hozzá. A kft. esetében fel kell tüntetni a társasági részek számát és névértékét, illetve a tagoknak a hozzájárulásuk ellenében kiosztott társasági részek számát. Ez szintén egy kógens norma, amiből következik, hogy szükséges a kft. vonatkozásában az alapító okiratban minimális alaptőkét megállapítani. A Ttv. 9.¹ cikkének 2022. november 26-ig még hatályos szövege szerint a közkereseti társaság, az egyszerű betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság köteles az alapítás időpontjában befizetni a jegyzett alaptőkét. Látható tehát, hogy az alaptőke mértékét nem elég csak az alapító okiratban feltüntetni, hanem azt az alapítás időpontjában be is kell fizetni. A Ttv. 2020-as módosításáig a Ttv. 36. cikk (2) bekezdés b. pontja szerint a társaságok bejegyzési kérelméhez csatolni kellett az alapító okiratnak megfelelően teljesített befizetésekről szóló banki bizonylatot. A befizetésekről szóló bizonylat benyújtása a 2020. évi 223. törvény értelmében már nem szükséges a korlátolt felelősségű társaságok vonatkozásában. A szakirodalomban megfogalmazott álláspont szerint ennek a követelménynek a megszüntetése elhamarkodott és indokolatlan döntés volt és hitelezővédelmi szempontból is aggályokat vet fel, mert nem ellenőrizhető az alapító okiratba, majd a kereskedelmi jegyzékbe regisztrált adatok valóságosága.¹⁶

Vajon elég lenne az alaptőke meglétéről a társaság alapításakor az alapító okiratban nyilatkozni, vagy továbbra is szükséges azt befizetni? A válasz erre a kérdésre jelenleg még az, hogy bár nem kell a bejegyzési kérelemhez a befizetésről szóló bizonylatot mellékelni, tekintettel a Ttv. 9.¹ cikkére, mely szerint a kft. köteles az alapítás időpontjában befizetni a jegyzett alaptőkét, a befizetésnek meg kell történnie. Amint azt a fentiekben már jeleztük, ezt a rendelkezést a korlátolt felelősségű társaság vonatkozásában a 2022. évi 265. törvény november 26-ától úgy módosítja, hogy a társaságnak a jegyzett alaptőke 30%-át legkésőbb a bejegyzés időpontját követő 3 hónapon belül, de a társaság nevében történő működés megkezdése előtt kell befizetni. A jegyzett tőkekülönbség befizetésére a Ttv. annak függvényében, hogy készpénzről vagy természetbeni hozzájárulásról van szó, a bejegyzés időpontjától számított 12 hónapos, illetve 2 éves határidőt állapít meg.

16 VERESS Emőd: *Observații critice...*, i. m., 87.

Talán a különböző értelmezések megelőzése végett tett közzé hivatalos weboldalon a Nemzeti Kereskedelmi Jegyzékhivatal 2020 novemberében egy tájékoztatót, melyben az áll, hogy a korlátolt felelősségű társaság alaptőkéjének értéke nem lehet kevesebb 1 lejnél, tekintettel a Ttv. 11. cikk (1) bekezdésének szövegére, mely szerint a korlátolt felelősségű társaság alaptőkéje egyenlő társasági részekre oszlik. A tájékoztató nem részletezi, hogy a hivatal milyen módon jutott erre a következtetésre. A 2020. évi 223. törvény egyik lényeges módosítása éppen a korlátolt felelősségű társaság minimális társasági tőkeszintjét és a társasági részek minimális névértékét törölte el. Ha a jogalkotó ragaszkodott volna egy minimális társasági tőkeszinthez a kft. vonatkozásában, azt a törvény szövegében állapította volna meg. A jogalkotói szándék az volt, hogy a kft. vonatkozásában a minimális társasági tőkét és a minimális névértéket eltöröljék, és a társasági résznek bármilyen névértéke megállapítható legyen, így a korlátolt felelősségű társaság akár 50 banis társasági tőkével is létrehozható, amely egyenlő névértékű társasági részekre osztható.¹⁷

3. Zárógondolatok

Amint láthattuk, a minimális társasági tőkeszint eltörlése nem jelentette egyben a tőkekövetelmény megszűnését is. A korlátolt felelősségű társaságnak alapításkor továbbra is rendelkeznie kell alaptőkével. Önmagában annak, hogy a társaságnak 200 lejes vagy 1 lejes alaptőkéje van, nincs gyakorlati jelentősége. Mindkét összeg jelképes, így ilyen tekintetben a módosítás és a jogalkotó által hangoztatott könnyítés feleslegesnek bizonyult. Hitelezői szempontból a Ttv. által eddig meghatározott társasági tőke minimum tényleges garanciát nem jelentett. Ami hitelezővédelmi szempontból valós garancia lehet, az a társaság saját tőkéje, a teljes vagyona, amelynek részeként a társasági tőke is megjelenik. Éppen ezért szerencsésebb lett volna a jogalkotó részéről, ha a törvényt módosítással nem a társasági tőke törvény szabta minimális mértékének az eltörlését vagy annak további csökkentését tűzi ki célul, hanem szigorítva, a kft. vonatkozásában egy jelentősebb minimális társasági tőkeszintet határoz meg. Egy magasabb összeg nem csak hitelezővédelmi szempontból lehet fontos, hanem jobban megszűrné a vállalkozó szellemű kalandorokat.

Mégis miért lehet fontos a társasági tőke mértéke? Bár a román Ttv. már nem határozza meg a kft. kapcsán a társasági tőkeszint legalacsonyabb mértékét, elképzelhetünk olyan helyzetet, amikor a túl alacsony vagy a nulla közeli társasági tőke akadályozhatja a korlátolt felelősségű társaság működését és fejlődését. Így például a társaság potenciális hitelezői vagy a vele gazdasági kapcsolatot létesíteni kívánók számára a társasági tőke, a saját tőke részeként jelzőszám lehet a társaság megbízhatóságát illetően. Sárközy Tamás megállapítását, miszerint a társasági törvények alaptőke-minimum előírásainak a „finom kompromisszumokra kell törekedniük”, helytállónak és

¹⁷ A bani a román lej (RON) váltópénze, és a Román Nemzeti Bank honlapján található tájékoztató szerint az 1, 5, 10 és 50 banis érmék továbbra is használatban vannak.

időtállónak találjuk, hiszen a túl alacsony alaptőke-minimum elsősorban a felelőtlen, gazdasági alap nélküli vállalkozásokat bátorítja, míg a túl magas tőkeminimum a kis-vállalkozásokat gátolja.¹⁸

Irodalomjegyzék

1. Smaranda ANGHENI: *Drept comercial. Tratat*, Editura C.H. Beck, București, 2019.
2. Stanciu D. CĂRPENARU, Gheorghe PIPEREA, Sorin DAVID: *Legea societăților. Comentariu pe articole*, ediția 5, editura c. h. beck, 2014.
3. Dumitru DUMBA, Ioana Laura DUMBA APOSTU: Modificări aduse Legii nr. 31/1990 privind societățile, prin Legea nr. 223/2020, în contextul (ne)aplicării principiului legalității prevăzută de Constituția României, Juridice.ro, <https://tinyurl.com/brnkju6k> (letöltés ideje: 2022. 05. 20.)
4. FÜZI Norbert: *Társasági részek átruházása a korlátolt felelősségű társaságban, különös tekintettel a román társasági törvény legújabb módosítására*, Erdélyi Jogélet, 2022/1.
5. I. L. GEORGESCU: *Drept comercial român*, vol. II, Editura Socec, București, 1948.
6. KISFALUDI András: *A törzstőkeemelés jelentősége és fajtái = A gazdasági társaságok nagy kézikönyve*, szerk. KISFALUDI András, SZABÓ Marianna, Complex Kiadó, Budapest, 2008.
7. LEHOCZKI Zóra Zsófia: *A gazdasági társaságok tőkájének funkciói*, Polgári Jog, 2018/3.
8. LEHOCZKI Zóra Zsófia: *Oázis vagy délibáb? Gondolatok a törzstőke-minimum hitelezővédelmi szerepéről I-II.*, Gazdaság és Jog, 2017/10–11.
9. SÁRKÖZY Tamás: *A magyar társasági jog Európában. A társasági és konszernjog elméleti alapjai*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2001.
10. SZEGEDI András: *A törzstőkeminimum dogmája a magyar társasági jogban*, Jog – Állam – Politika, 2009/1.
11. SZEGEDI András: *Az „ezer forintos kft.” védelmében*, Gazdaság és Jog, 2007/3.
12. Ion TURCU: *Dreptul afacerilor*, Fundatia "Chemarea", Iași, 1992.
13. VERESS Emőd: *A társasági jog elmélete és a társaságok általános jellemzői = Román társasági jog. 2. bővített és aktualizált kiadás*, VERESS Emőd, FEGYVERESI Zsolt, PÁL Előd, Forum Iuris, Kolozsvár, 2021
14. VERESS Emőd: *Observații critice privind Legea nr. 223/2020: societatea cu răspundere limitată ca subiect de experimentare legislativă*, Revista Dreptul, 2021/5.

18 SÁRKÖZY Tamás: *A magyar társasági jog Európában. A társasági és konszernjog elméleti alapjai*, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2001, 153. Veress Emőd: *i. m.*, 98.